

16 juni 2024 – viering Heilig Avondmaal

MOZES BIDT VOOR ZIJN VOLK

Exodus 32, vers 7 t/m 14 en vers 30 t/m 35

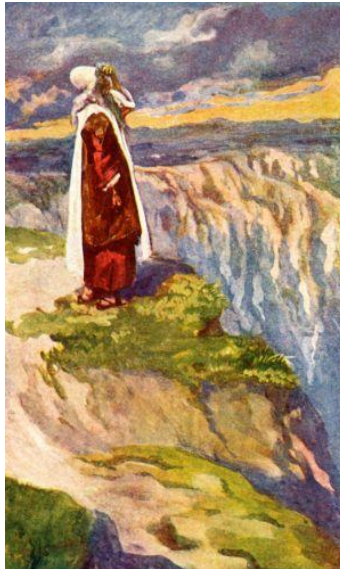
Ik denk dat haast iedereen het wel een keer heeft meegemaakt: zo'n moment in het verkeer, waarbij je achteraf staat te trillen op je benen of zit te trillen achter het stuur. Zo'n moment, waarop het net goed ging. Als je een seconde later was geweest, dan was je er geweest. Zo'n moment voel je door heel je lichaam heen. Wat voel je dan in heel je lichaam? Opluchting? Of nog die angst? Intense vreugde? Of diep schuld-gevoel, omdat je even niet een moment oplette? Misschien is het op zo'n moment vaak ook wel allemaal tegelijkertijd. Nou, houd dat even vast, want ik kom er straks op terug.

Maar we gaan eerst even terug naar waar wij twee weken geleden waren aangekomen: we waren met het volk Israël in de Sinaiwoestijn, aan het wachten onderaan de berg Sinai. Bovenop de berg was Mozes, om woorden van God te ontvangen, woorden voor onderweg, want God had het volk Israël zojuist Zijn liefde aangezegd. Hij wilde met hen op weg. God had hen een toekomst beloofd. Zij zouden voor eeuwig met elkaar verbonden mogen zijn. God wilde Israëls Partner zijn, haar Geliefde, haar Beschermmer, haar Ik-zal-er-altijd-voor-je-zijn. Zo mooi! ... Maar onderaan de berg – het contrast kan werkelijk niet groter – was Israël bezig om een gouden kalf te huldigen en te bejubelen. Zij was bezig zich een god te maken, zoals zij wenste dat hij zou moeten zijn. Nu, steeds als Israël op dit prachtige begin van haar weg met God terugkeek, steeds zag zij dan tegelijkertijd dus haar eigen dramatisch falen. Haar rebellie. Of welke woorden je hier aan zou moeten geven. Vanaf het allereerste begin was de weg die Israël ging met haar Geliefde, met God, *pure genade, omdat God ondanks alles wat er was gebeurd en wat er aan haar ontbrak toch weer met haar verder wilde*. En zo zal het volk Israël op haar weg met de Heere God *telkens weer* tot het besef worden gedrongen hoe haar bestaan hing aan het zijden draadje van Gods genade. Steeds weer werd zij er bij bepaald en moest zij opnieuw ontdekken: *het is echt helemaal genade dat wij er nog zijn... en dat God er nog voor ons wil zijn...*

Ik vind het heel bijzonder dat Israël dit zo eerlijk en open over zichzelf vertelt. Geen cosmetische veranderingen, een beetje wegpoetsen en vooral de mooie kanten van haar verleden laten zien. Zo vertelden de meeste volken toentertijd hun geschiedenis en zo vertellen nog steeds de wereldleiders hun eigen verhaal. Trouwens, zo vertelt elke website van welk bedrijf ook zijn eigen verhaal, ook onze facebookpagina's en insta-accounts, Israël vertelt ons over zichzelf een heel ander verhaal, zo eerlijk. *Het is een geschiedenis van begin tot eind van pure genade en goedheid van Gods kant.*

Nu, dat verhaal moet ook hier onder ons doorverteld worden. Want – ik weet eigenlijk niet hoe ik het anders moet zeggen, maar: *het is ook niet vanzelfsprekend dat onze wereld er nog is... en dat onze kerk er nog is...* en

dat jij en ik er zijn! Dat besef kwam bij mij boven, toen ik afgelopen week die woorden van God las en herlas, die God tegen Mozes sprak over het volk Israël: 'Mozes, laat Mij begaan, Ik ben er klaar mee!' God was er klaar mee! Het hoefde van Hem niet meer! Ik schrok van die woorden, want: hoe zou God nu naar deze wereld kijken? Waarom zou Hij Zich nu laten vermoeien door deze wereld, waarop wij het niet voor elkaar krijgen om het hier iets barmhartiger te laten zijn en met wat meer respect voor alle mensen en voor de rest van de schepping? En... hoe zou God eigenlijk naar de kerk kijken? Zou Hij daar ook niet helemaal klaar mee zijn, met al die afsplitsingen en discussies, al dat geroep wat je in zoveel gemeenten hoort... en maar druk bezig zodat iedereen wat tevreden is en binnenboord blijft maar tegelijkertijd gebrek aan commitment... en beroerd weinig uitstraling naar buiten... En als ik naar mijzelf kijk: zou God op sommige momenten ook niet helemaal klaar zijn met mij eigenlijk? Met mijn 'geloofsinzet' en twijfels en mitsen en maren? *Voelt u iets mee, kan je daar iets van meevoelen, dat het toch wel heel bijzonder is dat deze wereld er nog is... dat de kerk er nog is..., dat jij en ik er mogen zijn...?* Ik hoor vaak de vraag: 'als God bestaat, hoe kan het dan dat er zoveel ellende op de wereld is?' Maar ik heb de vraag ook wel eens horen omdraaien: 'als er zoveel ellende op deze wereld is, is het dan geen wonder dat God überhaupt nog God van deze wereld wil zijn?'

Nou, dat. Als je de geschiedenis van Israël leest en wat dit met God doet..., maar ook als wij vandaag met elkaar Avondmaal vieren, dan worden wij vanuit alle alledaagse drukten en gewone dingen bij de werkelijkheid gebracht en stil gezet: 'het is een wonder dat wij er zijn.' Zoals in het voorbeeld, waar ik mee begon: ik hoop eigenlijk – hoe wrang het misschien klinkt – dat wij wat staan te trillen op onze benen, schrik en vreugde, tranen van spanning en tegelijkertijd een overweldigende dankbaarheid...., want: we hadden er ook niet meer kunnen zijn. Israëls geschiedenis en ook uw en mijn leven hangt aan het zijden draadje van Gods genade en trouw.

Bij de Avondmaalstafel worden wij stilgezet en tot diepe verwondering gebracht. Alle haast en oppervlakkigheid komen hier tot stilstand. Alle vanzelfsprekendheid van het leven valt bij brood en beker weg. Alle maskers doen wij af voordat wij aan tafel gaan. Verhullende cosmetica laten wij achterwege. *Wij zijn er nog. Ja, wij mogen er zijn! God wil met ons zijn. God wil met ons verder, dwars door alles heen! Wat een genade!*

Mozes speelde daarin wel een cruciale rol voor het volk Israël. Want Mozes trad als mediator op. Als bemiddelaar. Maar dan op een wel heel bijzondere manier. Iedereen die wel eens met mediation te maken heeft gehad, of die daar zelf wat in doet, weet dat het belangrijk is dat beide partijen worden aangesproken. Maar wat doet Mozes? Hij richt zich volledig op de ene partij, op God. En Mozes gebruikt een heel bijzondere argumentatie om God zover te krijgen om toch verder te gaan met Israël. Vers 11 t/m 13: *HEERE, waarom zou Uw toorn ontbranden tegen Uw volk, dat U met grote kracht en sterke hand uit het land Egypte geleid hebt? Waarom zouden de Egyptenaren zeggen: Met kwade bedoelingen heeft Hij hen uitgeleid, om hen in de bergen te*

doden en hen van de aardbodem te vernietigen? (...)
Denk aan Abraham, aan Izak en aan Israël, Uw dienaren, aan wie U bij Uzelf hebt gezworen en tot hen gesproken hebt: Ik zal uw nageslacht talrijk maken als de sterren aan de hemel, en dit hele land waarover Ik gesproken heb, zal Ik aan uw nageslacht geven, zodat zij het voor eeuwig in erfbezit nemen.

Wat zegt Mozes hier? Mozes doet een beroep op Wie God is en Wie Hij belooft heeft te zijn. Hij zegt allereerst: 'Heere God, U zou het toch niet kunnen aanhoren, als de Egyptenaren straks smalend over U zullen spreken als over een of andere kwade genius, die het volk Israël mee heeft gevoerd uit Egypte en haar na haar uittocht uiteindelijk heeft vernietigd in de woestijn. Zo wilt U toch niet bekend staan op deze wereld? Dat is toch volkomen tegen Uw karakter in?' ... En Mozes doet vervolgens een beroep op Gods beloften: 'Heere God, U heeft toch lang geleden aan Abraham beloofd dat zijn nageslacht, dit volk Israël, een land zou krijgen?' Mozes houdt God de woorden voor, die God Zelf tegen Mozes had gezegd bij de brandende braambos toen Hij Mozes riep om Zijn volk uit Egypte te leiden.

Wat een krachtig pleiten van Mozes, vindt u ook niet? Mozes probeert niet te relativiseren, blijft niet in alle menselijke overwegingen hangen, maar in diep ontzag en met grote vrijmoedigheid doet hij een beroep op de eer van God en op Gods betrouwbaarheid. Mozes beseft dat tegenover Gods grootheid en heiligheid alle menselijke argumentatie niet zou werken. Nee, in deze diepe crisis kon nergens anders een beroep op worden gedaan dan op de eer van God. ... Als ik zoiets lees, dan haalt dat mij even bij mijzelf vandaan en doet het mij vanuit al mijn gedachten en overpeinzingen echt helemaal naar God kijken. Daar moet ik zijn. Om Hem gaat het om in de wereld, in het universum. Terwijl wij zo ongeveer alles met de mens als middelpunt hebben bedacht, is Gods eer het begin en het einde, het centrum en het al van alles wat leeft. Mozes wist waar hij moest zijn, waar hij zich op moest richten: de eer van God. Wie God is en Wie God voor ons wil zijn. Daar..., daar kon hij de redding van verwachten. Er is geen betere pleitgrond voor je gebed en er is geen vastere grond voor je kwetsbare leven dan de eer van God te zoeken. Gods heerlijkheid, Zijn grootsheid, Zijn volkomenheid en majesteit..., laat dat je focus, je zekerheid, je doel maar ook je vreugde zijn.

Maar Mozes doet als mediator *nog* iets bijzonders. Hij staat namelijk niet onpartijdig tussen de partijen in. Nee, Hij doet nederig en vrijmoedig een klemmend beroep op de ene partij, op God. En... *hij kiest partij voor de andere partij*. Hoor maar, wat hij de volgende dag, tegen God zegt (vers 32): 'Nu dan, of U toch hun zonde wilde vergeven, maar indien niet, schrap mij dan uit Uw boek.' Met andere woorden: 'als U niet met hen verder gaat, dan heeft het voor mij ook geen enkele waarde meer om verder te leven. Dan hoeft het voor mij niet meer.' Wat een heftige communicatie, wat spannend...! God was klaar met Zijn volk. God zei tegen Mozes dat Hij met hem verder wilde gaan en een nieuw begin met Mozes wilde maken. Maar Mozes zegt: 'nee, daar bedank ik voor. Als U niet met dit volk verder gaat, dan hoeft U ook niet met mij verder te gaan. Dan ben ik er ook klaar mee.' Dat is heftig...! Maar ook bijzonder! Mozes, die net zoals de Heere God woedend was op zijn volksgenoten – zojuist had hij nog de twee stenen tafels kapot gegooid - Mozes springt nu voor zijn volk in de bres. Hij zegt niet: 'bekijk

het maar, stelletje...! Hoe kon je zo stom zijn?' Nee, hij zegt: 'Maar ik ben een van jullie. Zoals het met jullie zal aflopen, zo zal het daarom ook met mij aflopen.' Mozes was de enige die vrijuit kon gaan. Hij stond helemaal aan de kant van God. Maar hij koos ervoor om aan de kant van zijn volk te staan.

In Mozes zie ik contouren van de Heere Jezus. Degene Die helemaal aan Gods kant stond, want God Zelf! De Enige zonder schuld, Die ervoor koos om aan de schuld van mensen ten onder te gaan. Degene Die bad voor hen die niets meer te pleiten hadden bij God: 'Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen'. Jezus bad om vergeving, om genade, terwijl Hijzelf genadeloos ten onder ging aan het kruis. ... Wat zich hier op de berg Sinaï afspeelde tussen God en Mozes, zien wij op Golgotha opnieuw, maar dan nog grootster plaatsvinden: de eer van God die gruwelijk is besmeurd. En mensen die zichzelf daardoor volkomen buiten spel hebben gezet. Maar ook het intens roepen voor de mensheid door de Enige Mens die geen schuld hieraan had. En God Die de mensen uiteindelijk niet los kan laten. Mozes brengt ons met zijn optreden tot de wonderlijke en prachtige inhoud van het Avondmaal, tot het Middelaarswerk, de mediation van Christus Jezus.

Ik noem u nog een ding wat ik zo indrukwekkend vind aan deze geschiedenis.

Je zou zeggen; vanwege alles wat hier door Israël is gedaan en kapotgemaakt, zou zij toch wel heel diep in het stof moeten kruipen en zichzelf moeten omkeren tot God? Een diepgaande en allesomvattende bekering is hier toch wel op zijn plaats? Maar heeft u ook gehoord wie, na alles wat er was kapot gegaan, zich hier het eerste bekeerde? God! Het gaat hier in deze geschiedenis ten diepste om de bekering van God. God Die vastbesloten was om de stekker eruit te trekken, toont berouw. God toont berouw! Vers 14: 'toen kreeg de HEERE betrouw over het kwaad dat Hij gesproken had Zijn volk te zullen aandoen.' God slaat een andere weg in. 180 graden om. Omdat God zo wispelturig is als de mensen en dan weer dit en dan weer dat? Nee, omdat Hij aan Zijn karakter niet ontrouw kan zijn..., omdat God het niet kan laten om Zijn liefde te geven. Dat is onze God.

Het volk Israël hing vanaf het begin van haar weg met God aan het zijden draadje van Gods genade, zo zei ik. Maar wat was dit draadje ijzersterk. Veerkrachtig. Onverbreekelijk. Nu, aan datzelfde draadje mogen u en jij aanhaken vanmorgen. We hebben het over heel grote dingen gehad. Dingen die, als je ze echt toelaat in je gedachten, je laten trillen op je benen, waardoor het je duizelt. Alle vanzelfsprekendheid van het leven dat gewoon elke dag doorgaat en van God-Die-er-voor-je-is vallen weg. Je zakt door de bodem van al je zekerheden heen, in een diepe leegte. Maar je mag je tegelijkertijd vasthouden aan dat wonderlijke draadje van Gods genade. Dat wonderlijke flinterdunne draadje is de rode draad door de Bijbel. Een rode draad, gekleurd door Jezus' bloed. Een rode draad, rood de kleur van Zijn wonderlijke liefde. Dat draadje, die onverbreekelijk stevige draad is in Christus en dankzij Hem ons eeuwige houvast.